

CÉGNYILVÁNTARTÁS

- A cégnyilvántartás alapvető célja az üzleti élet jogbiztonságának szolgálata.
- A cégnyilvántartás két alapelve a cégnyilvánosság és a közhitelesség.
- A cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat, valamint a Cégek Közlönyben történő közzététel biztosítja.
- A cégbíróságon a cégiratokat és cégadatokat bárki ingyenesen megtekintheti, megismerheti, azokról feljegyzést készíthet. A cégjegyzékbe bejegyzett cégadatok elektronikus úton bárki által megtekinthetők és letölthetők – részben ingyenesen.
- A cégbíróság a gazdasági társaságok alakító törvényességét vizsgáló bíróság.
- Az Országos Cégnyilvántartó és Céginformációs Rendszer (OCCR) hatályos és közhiteles kiadványokat tárol és ad ki a cégekről.
- A regisztrált gazdasági szervezetek száma 2016. novemberében 1,8 millió volt.
- A társas és az önálló vállalkozások bejegyzési ellentétes irányban mozognak (KSH):
 - a társas vállalkozásoké csökken (11,9 százalékkal);
 - az önálló vállalkozásoké nő (2014-ről 2015-re 7 százalékkal).

Jelen Infojegyzet a [T/15052.](#) számon benyújtott, A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló [2006. évi V. törvény](#) (Ctv.) módosításáról szóló törvényjavaslathoz kíván háttérinformációt nyújtani. A tervezett módosítások a cégbírósági eljárások racionalizálást szolgálják, valamint sor kerül a [2012/17/EU](#) irányelv átültetésére is.

A cégtörvény (Ctv.) célja, hogy megállapítsa a vállalkozások cégalapításának, nyilvántartásba vételének rendjét, és a vállalkozók alkotmányos jogai érdekében, a gazdasági forgalom biztonsága, a hitelezői érdekek vagy más közérdek védelme céljából biztosítsa a közhiteles cégnyilvántartás adatainak teljes körű nyilvánosságát, közvetlenül vagy elektronikus úton.

CÉGJOG

A cégjog az a szabályrendszer, amely a cégek nyilvántartásával, nyilvánosságával, a törvényességi felügyeletével és végelszámolásával foglalkozik. A cégekkel kapcsolatos jogi szabályozás a rendszerváltás óta sokat változott. 2008-ban történt meg az elektronikus regisztrációs eljárásokra való átállás. 2013-ban a gazdasági társaságok működése szabályozásának bekerült az új [Polgári Törvénykönyv](#)be (Ptk.), ami szintén jelentősebb változásokat indukált a cégjogban is.

A cég olyan jogalany, amely a cégnyilvántartásba való bejegyzéssel jön létre, ha erről jogszabály másként nem rendelkezik. Céget üzletszerű gazdasági tevékenység folytatására alapítanak. 2014. március 15-től a nonprofit gazdasági társaságok a cégtörvény hatálya alá tartoznak (9F§).

A cégbejegyzési és a változásbejegyzési eljárás első és másodfokon elektronikus nemperes eljárás, amelyre a polgári perrendtartásról szóló [1952. évi III. törvény](#) (Pp.) szabályait alkalmazzák. A cégbejegyzési eljárásban a jogi képviselő kötelező, a cégadatok bejegyzése kérelemre történik. A bejegyzés során csak okirati bizonyítás történik. Költségmentesség, illeték- és költségfeljegyzési jog nem engedélyezhető.

A cégeljáráshoz kapcsolódó regisztrációs, törvényességi felügyeleti és egyéb peres és nem peres eljárásokat a cégbíróságon folytatják le. A cégbíróság nem minősül önálló bíróságnak. Magyarországon húsz cégbíróság van, amelyek az egyes törvényszékeken működnek.

A cégbíróság cégjegyzékben tartja nyilván a céget és a cégre vonatkozó adatokat. A cégjegyzék egy adatsor, a cégnyilvántartás része.

A **törvényességi felügyeleti eljárás** célja, hogy a cégbíróság a cég törvényes működését kikényszerítse. Az eljárás során a cégbíróság hivatalból jogosult a cégjegyzék adatnak a cégjegyzékbe való bejegyzésére ill. törlésére. A jogi képviselőt nem kötelező, az eljárásban okirati bizonyításnak és személyes meghallgatásnak is helye van.

A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás során felhívja a céget arra, hogy állítsa vissza a törvényes működését. Ha ez nem történik meg, különböző intézkedéseket hozhat: pénzbírság kiszabása, céghatározat megsemmisítése, cég legfőbb szervének összehívása, felügyelő-biztos kinevezése.

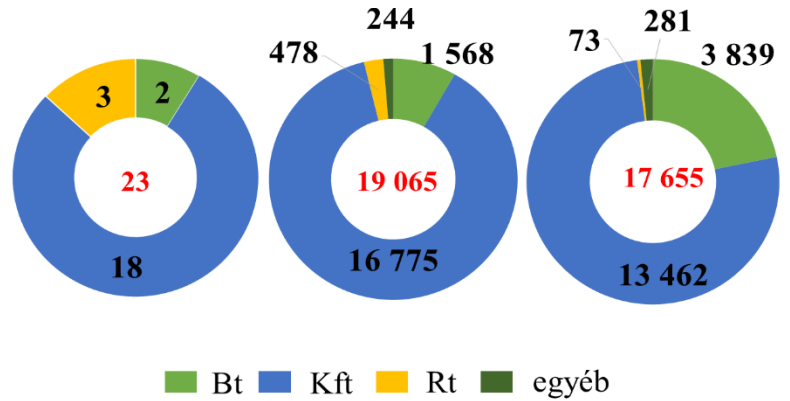
A cég **végelszámolása** esetén, melynek megindításáról a cég legfőbb szerve dönt, a végelszámoló kérelmet nyújt be, a cégbíróság pedig annak megindítását a cégközlönyben közzéteszi.

Meghatározott esetekben a cégbíróság **kényszereltörlési eljárást** indíthat. **Vagyonrendezési eljárásra** akkor kerülhet sor, ha a céget megszüntető eljárás során olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a töröl cég volt a tulajdonosa.

A CÉGTÖRVÉNY VÁLTOZÁSAI, SZAKMAI JAVASLATOK

A **gazdasági társaságok szabályozásának az új Polgári Törvénykönyvbe történő bekerülése** 2013-ban magával vonta a cégtörvény módosítását. A változások egy részére a Ptk-ba került társasági jogi, szövetkezeti jogi, a jogi személyekkel kapcsolatos más anyagi jogi jogszabályváltozásokból kifolyólag került sor. Át kellett vezetni például, hogy a közkereseti társaságok és a betéti társaságok jogi személlyé váltak vagy a korábban a gazdasági társaságokról szól, hatályát veszített **törvényben** szereplő,

1. ábra: Csődeljárás, felszámolás valamint kényszer-végelszámolási és kényszereltörlési eljárás alatti cégek száma 2016. június 30-án

Forrás: Infoszolg/Erdős 2016.

egyes gazdasági társaságra vonatkozó eljárási jellegű szabályok a cégtörvénybe kerültek be.

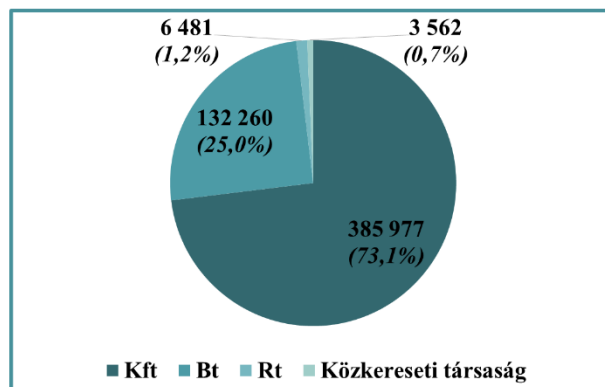
Szintén átkerültek olyan szabályok is, amelyek az új Ptk.-ba nehezen voltak beilleszthetők vagy nem akartak ott elhelyezni. Ilyenek az eltiltással kapcsolatos előírások anyagi jellegű normái vagy a nonprofit gazdasági társaságok szabályai. Gál értékelése szerint ezek idegenek a Ctv. szabályozási körétől, és ez indokoltá teszi annak profiltisztítását (Gál, 2016). Sárközy szerint a Polgári perrendtartás új szabályozásával párhuzamosan szükség lenne egy új cégeljárás-cégnyilvántartási törvény megalkotására (Sárközy, 2015).

2013-ban olyan **változásokra is sor került, amelyek nem az új Ptk.-val függenek össze.** Ilyenek pl. a bírói hatáskörök szűkítésére vonatkozó változások, vagy a változás bejegyzési eljárásra vonatkozó

módosulások.

Emellett jogtechnikai, és tartalmi pontosításokat, illetve a korábban bevezetett jogintézmények működéséből fakadó tapasztalatok alapján szükségesnek ítélt korrekciókat is végrehajtottak.

1. ábra: Gazdasági társaságok típusonkénti megoszlása 2016. november

Forrás: Infoszolg/KSH

Változtak a cég- és változásbejegyzési kérelmek **nyomtatványai** is: a szerződésmintákat 2014. március 15-től nem törvényi, hanem rendeleti szinten ([21/2006 \(V.18.\) IM rendelet](#)) szabályozzák (Sárközy, 2014, 239-241).

Gál szerint a Ctv.-be került technikai jellegű eljárási szabályok száma túl sok, indokolt lenne ezek végrehajtási rendeletbe áthelyezése. Amellett is érvel, hogy a **cégalapítás és -változás**

bejegyzése még inkább **automatizálható** lehetne, a kérelmek és mellékleteik formai ellenőrzése során, a jogi képviselő felelősségvállalása mellett nincs szükség a bíró, vagy a titkár közreműködésére sem. Sárközy is az **egyszerűsített cégeljárás automatikus cégeljárásá változtatását** javasolja, melyben a jogi képviselő "okos űrlap" kitöltésével tenné meg a bejelentést, melyet elektronikus aláírásával hitelesítene. Az automatikus cég- és változásbejegyzés viszont együtt kell, hogy járjon a **törvényességi felügyeleti ügyek fokozott, érdemi ügyintézésével** annak érdekében, hogy a közhitelesség kritériuma ne sérüljön (Sárközy, 2015; Gál, 2016).

EURÓPAI CÉGNYLIVÁNTARTÁS

Az [európai igazságügyi portál](#) átfogó elektronikus ügyfélkapuként kíván működni az igazságügy területén. Célja, hogy megkönnyítse az igazságügyi rendszerekkel kapcsolatos információkeresést és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést az Európai Unióban.

A portál a vállalkozások számára nyújtott információk között különféle nyilvántartások elérhetőségét biztosítja:

- cégnyilvántartások;
- ingatlan nyilvántartások;
- fizetéseképtelenségi nyilvántartás.

3. ábra: Adatok a regisztrált gazdasági szervezetekről

	2016. november
Társas vállalkozás	541 067
Ebből: gazdasági társaság	528 280
Önálló vállalkozó	1 157 208
Ebből: egyéni vállalkozó	422 497
Költségvetési szerv	12 710
Nonprofit szervezet	129 539
Ebből: nonprofit gazdasági társaság	3 977
Regisztrált gazdasági szervezetek összesen	1 847 106
Új bejegyzések:	
társas vállalkozás	23 512
egyéni vállalkozó	52 409

Forrás: Infoszolg/[KSH](#)

Az **Európai cégnyilvántartás (European Business Register=EBR)** az európai cégnyilvántartások hálózata. A cégnyilvántartások közötti informális technikai együttműködés kezdte műkö-

dését, ma egész Európában nyújt információkat a cégekről. A felhasználók saját **országuk cégnyilvántartásán keresztül fizethetnek elő az EBR szolgáltatásaira**, amelynek keretében cégekre vonatkozó információk határokon átnyúló elérését teszik lehetővé számukra.

A [2012/17/EU irányelv](#) célja uniós szintű, a nemzeti cégnyilvántartásokat összekötő **egységes cégnyilvántartás** létrehozása.

BRIS

„Az üzleti nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer” (Business Registers Interconnection System=BRIS) biztosítja majd a tagállamokban nyilvántartásba vett cégekre vonatkozó információkhoz való uniós szintű hozzáférést; **lehetővé teszi az uniós cégnyilvántartások között az elektronikus kommunikációt**. A cégnyilvántartások információt tudnak majd cserélni a külföldi fióktelepekről és a vállalkozások határokon átnyúló egyesüléseiről. A polgárok, vállalkozások és nemzeti hatóságok az európai igazságügyi portálon keresztül rákereshetnek a nemzeti nyilvántartásokban a vállalkozások által benyújtott információkra. **A BRIS 2017. június 8-án kezdi meg működését.**

FOGALMAK

Cégbíróság: A gazdasági társaságok alaki törvényességét vizsgáló bíróság, nem feladata a tartalmi ellenőrzés. Az alaki vizsgálat kétféle lehet:

- statikus állapot vizsgálata: a cégjegyzékbe vétel előtt megvizsgálják a társasági szerződést és a szervezetet, működést meghatározó okiratokat;
- dinamikus állapot vizsgálata: a cég működése során vizsgálja annak határozatait, ellenőrizve ezzel a jogszabályoknak való megfeleléseit.

Cégnyilvántartás: A cégnyilvántartás a cégek adatainak nyilvántartására szolgáló, közhiteles, fizikai szempontból vagy hagyományos, papíralapú vagy elektronikus alapú (esetleg vegyes) dokumentumtár és adatbázis. A cégjegyzékből és az abban szereplő adat igazolására szolgáló mellékletekből és cégokiratokból áll.

Cégjegyzék: A céget, illetve a cégre vonatkozó adatokat (a cégadatokat vagy cégjegyzéki adatokat) a cégbíróság cégjegyzékben tartja nyilván. A cégbíróság a cégjegyzék adatait és

a cégiratokat az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén is nyilvántartja.

Cégnyilvánosság: A cégjegyzék valamint a papíralapú és az elektronikus cégiratok teljes körű nyilvánossága, megismerhetősége. A cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat valamint a Cégek Közlönyben történő közzététel biztosítja.

Közhitelesség: A cégnyilvántartás másik meghatározó alapelve a cégnyilvánosság mellett. Ennek értelmében a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne lévő adatok, a bejegyzett tények és jogok fennállását illetve azok változásait.

Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (Céginformációs Szolgálat): Biztosítja a cégnyilvántartásban szereplő cégek cégjegyzékben szereplő adatainak és cégiratainak megismerését. Kérelemre a közhiteles cégnyilvántartásban szereplő adatokról magyar, angol, német, francia nyelven, a cégiratokról pedig magyar nyelvű céginformációt nyújt. Tájékoztató jellegű ingyenes céginformációs honlapot működtet, az az Igazságügyi Minisztérium szervezeti egységként működik

Források:

- [2006. évi V. törvény](#) a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
- [1997. évi CXXXII. törvény](#) a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről
- Gazdasági Társaságok – cégtörvény, szerk.: Sárközy Tamás, HVG Orac, Budapest, 2014.
- Kecskés András, Kovács Kolos, Márton Mária: Üzleti jog, Menedzser Praxis Szakkönyvtár és Gazdasági Tanácsadó Kft, Budapest, 2015.
- Sárközy Tamás: A jogi személyek státusnyilvántartásának fejlesztéséről, Magyar Jog, 2015/4.
- Erdős Károly: A magyarországi cégek összesített adatai, Céghírnök, 2016/8.
- Gál Judit: A cégtörvény revíziója, Céghírnök, 2016/8.
- A regisztrált gazdasági szervezetek száma, 2015, [Statisztikai Tükör, 2016. április 11.](#)
- [Cégek Közlöny](#)
- [Országos Cégnyilvántartó és Céginformációs Rendszer](#)
- [Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat](#)

Készítette: Kardos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486